

SİBEL HÜRTAŞ • Kafesteki Türkiye

SİBEL HÜRTAŞ 1982 yılında İstanbul'da doğdu. Gazeteciliğe 1998'de *Evrensel* gazetesinde başladı. Sonra sırasıyla ANKA Haber Ajansı, *Sabah*, *Taraf* ve *Haber Türk* gazetelerinde yüksek yargı muhabirliği yaptı. 2004 Metin Göktepe Gazetecilik Ödülü, 2004 Musa Anter Gazetecilik Ödülü, 2005 Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başarı Ödülü sahibi. Cem Ege'nin annesi.

İletişim Yayınları 1908 • Bugünün Kitapları 154

ISBN-13: 978-975-05-1245-2

© 2013 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2013, İstanbul

EDITÖR Kıvanç Koçak

KAPAK Seda Mit

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Ömer Faruk Köksal

BASKI ve *CILT* Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

SIBEL HÜRTAŞ

Kafesteki Türkiye

Hıristiyanlar
Neden Öldürüldü?

İçindekiler

SUNUŞ	9
-------------	---

BİRİNCİ KISIM

Derin Devlet ve Gayrimüslimler

BİRİNCİ BÖLÜM	15
Derin devletin tarihi	15
Derin devlette dönüşüm ve Susurluk kazası	17
İKİNCİ BÖLÜM	21
Misyonerlik tehdidi gündeme geliyor	21
Misyonerler tutuklanıyor... ..	22
KAFKAESK BİR GÖZALTI VE TUTUKLAMA ÖYKÜSÜ	24
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	31
AK Parti'nin azınlıklarla sınavı	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	37
Anti-Hıristiyan kampanyası ve 2005 yılı	37
Kuvayı Milliye Derneği	39
Ardı ardına kurulan dernekler	40

Muzaffer Tekin	42
Zekeriya Öztürk	43
Semih Tufan Gülaltay	44
Fikret Emek	45
Ergün Poyraz	45
Sevgi Erenerol ve Türk Ortodoks Patrikhanesi	48
Veli Küçük Patrikhane'de	50
Ergenekon İddianamesi'nde azınlıklar	52
Gayrimüslim karşıtı eylemler neden değerlendirilmedi?	56
BEŞİNCİ BÖLÜM	59
S-1 Tugayı nasıl kapatıldı?	59
Bir sunum ve Kayra Yayınevi	62

İKİNCİ KISIM

Malatya Katliamı

BİRİNCİ BÖLÜM	67
Neden Malatya?	67
Malatya'da ne oluyor?	68
De Lange'den uyarı	70
İncil tek elden	72
De Lange'ye yakın takip	74
Bir yayınevi daha: Zirve	75
İKİNCİ BÖLÜM	77
Bir yıl sonra...	77
Korkunç manzara...	80
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	83
Planlar daha büyüktü	83
Emre Günaydın hastaneden çıkıyor	85
Baba Mustafa Günaydın	87
Varol Bülent Aral	87

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	91
Bir yıl önce...	91
İlker Çınar.....	95
BEŞİNCİ BÖLÜM	99
Malatya’da hareketlilik.....	99
Hıristiyanlarla ilk temas.....	100
Katliamdan 3 ay önce: Ocak 2007.....	102
Katliamdan 2 ay önce: Şubat 2007.....	104
Necati, Emre’yi arıyor.....	108
Hamit ve Cuma.....	110
Abuzer Yıldırım.....	110
Katliamdan 1 ay önce: Mart 2007.....	111
Katliama günler kala: Nisan 2007.....	114
Haber elemanlarına ödemeler.....	116
ALTINCI BÖLÜM	119
Kanlı Nisan.....	119
Herkes biliyor, kimse durdurmuyor.....	120
18 Nisan... ..	121
YEDİNCİ BÖLÜM	123
Kim gelirse öldüreceklerdi.....	123
Komutana kim haber verdi?.....	124
Emniyet ne yapıyor?.....	126
SEKİZİNCİ BÖLÜM	129
Cinayete büyük tepki.....	129
Takibe ve dinlemelere devam.....	131
Emre hastanede.....	134
DOKUZUNCU BÖLÜM	137
Dezenformasyon süreci.....	137
ONUNCU BÖLÜM	141
İddianame hazır.....	141
Dava başlıyor... ..	142

Bilgisayarlar kilitleniyor.....	145
Esrarengiz mektup.....	146
ON BİRİNCİ BÖLÜM.....	151
Bir ihbar mektubu.....	151
“Gülenci subay” da arkadaşları çıktı.....	154
ON İKİNCİ BÖLÜM.....	157
İlker Çınar deşifre oluyor.....	157
Bir numaralı sanık Hurşit Tolon.....	158
Diğer sanıklar.....	160
2. İddianame'nin diğer yüzü.....	161
Ramazan Akyürek vurgusu.....	162
ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	163
TUSHAD.....	163
Çınar nasıl yükseldi?.....	168
Genelkurmay ne dedi?.....	173

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kafesteki Türkiye

Müzedeki patlayıcılar.....	179
Beykoz'daki patlayıcılar.....	180
Yeni ihbarlar ve Kafes Eylem Planı.....	181
Listeler ve 5-1 bağlantısı.....	186
Bir numaralı isim Öğütçü.....	188
SONUÇ YERİNE.....	191

SUNUŞ

18 Nisan 2007'de Malatya'da Ağbaba İşhanı'nda faaliyet gösteren Zirve Yayınevi'nde çalışan üç misyoner, beş genç tarafından boğazları kesilerek öldürüldü. 2006'da Trabzon'da Rahip Santoro, 2007'de Hrant Dink'ten sonra Malatya katliamı Hristiyanlara yönelik saldırıların son halkasını oluşturuyordu. Gerçi Malatya katliamının ardından da cinayet teşebbüsleri bir süre devam edecek ama bu üç cinayetin işleneceğinden “bihaber olan” güvenlik güçleri bu defa Samsun, Diyarbakır, İzmir, Mersin ve diğer yerlerde katil adayları henüz hedeflerine yönelmeden onları etkisiz hale getireceklerdi. Bu yönüyle bakıldığında 2000'li yıllar boyunca gayrimüslimlere karşı bilinçli ve programlı şekilde köpürtülen öfkenin son kurbanlarıydı Malatya'daki misyonerler.

Bu kitap, merkezine işte bu cinayeti alıyor. Santoro cinayeti davası neredeyse açılmadan kapatıldı. Hrant Dink davası sil baştan başlıyor. Malatya misyoner katliamı davasıysa bütün bu cinayet ve saldırılar içinde bugüne kadar en kapsamlı şekilde ifşa edilmiş saldırı olarak ortaya çıkıyor. Şayet bu cinayet ve arkasındaki şebeke tam olarak ifşa edilirse,

muhtemelen diğ er cinayetler ve pek çok saldırının üzerindeki sis perdesi de aralanacak.

Kitabın merkezinde Malatya cinayeti olmakla birlikte, ilk bölümlerde Ergenekon örgütü ve gayrimüslimlere yönelik kampanya arasındaki bağlantıları okuyacaksınız. Nitekim kitabın temel tezlerinden biri de, Ergenekon davasının esas olarak yanlış paradigmlar üzerine kurulu olduğu: Gayrimüslimlere yönelik saldırılar ve kampanyalar Ergenekon'un tali, ikincil aktiviteleri değı l, tam tersine bu yapılanmanın birincil hedefini oluşturmaktadır. Kitapta tartışmaya çalıştığım bu apaçık ilişkiler ve bağlantılar ağı , savcılar tarafından tam bir körlükle karşılanmıştır.

Kitabın ilk kısmında Ergenekon dosyalarına bu gözle bakmaya çalışıyorum. Merkezinde Türk Ortodoks Patrikhane-si'nin olduğu ilişkiler bizi hem geçmiş e hem de Özel Harp Dairesi'ne götürüyor. Hıristiyan cinayetlerine giden yolun taşlarının “misyonerlik” tehdidinin 2001 yılında bir anda Milli Güvenlik Kurulu'nun gündemine girmesiyle döş enmeye başladığını görüyoruz. Bu yıldan baş lamak üzere, her yıl giderek artan oranda bütün ülkeyi bir “misyoner” histerisi sarıyor. 2004-2005 yılları arasında pıtrak gibi “Kuvvacı” dernekler kuruluyor. Bu dernekler sonradan bir tarafta Orhan Pamuk, Elif Şafak gibi Türkiye'nin resmî tezleriyle sorunları olan aydınları mahkemelere sürüklerken öbür taraftan da gayrimüslimlere karşı cansiperane bir mücadele yürütüyorlar.

Kitabın ikinci kısmında oldukça detaylı bir şekilde Malatya katliamını anlatmaya çalıştım. Burada cinayeti daha anlaşılır kılabilmek için birinci kısmından biraz daha farklı bir dil kullandım. Dava dosyasındaki olayları ve ilişkileri öyküleşt irip, tarihsel sırasıyla anlatmayı denedim. İlk bakış ta birinci ve ikinci kısımlarda anlatılan olaylar ve ilişkiler farklı alanlara işaret ediyor gibi görünse de, dikkatli bir okuma,

aslında Türkiye'nin genelinde yürüyen anti-misyoner kampanyayla Malatya'daki katliamın el ele ilerlediğini ortaya çıkaracaktır. Yine Ergenekon'un gayrimüslimler aleyhine çalışmalarıyla Malatya özelindeki gelişmelerin, henüz bütün detayları ortaya konulmasa da, birbirlerini tamamlayan gelişmeler olduklarını görüyoruz.

Malatya cinayetini incelerken masaya yatıracağımız Malatya Jandarma Komutanlığı'nın faaliyetleri, ülke genelinde yaşanan diğer bazı olayların nasıl meydana gelmiş olabileceğine dair bize fikir sunmakta. Örneğin kamuoyunu aldatmak için hazırladıkları misyonerlerle ilgili sahte belgeleri kendi üstlerine de sunmaları, PKK'yla misyonerleri ilişkilendiren sahte belgeler hazırlanmaları gibi. Malatya özelinde gerçekleşen bu sahte belge üretimine odaklanınca, MGK'nın "misyonerlik faaliyetlerini" nasıl olup da ciddi bir tehdit olarak algıladığı ve o yıllarda bunu değişmez bir gündem maddesi haline getirdiği anlaşılır bir hale geliyor.

Aslında ülke çapındaki bazı gayrimüslim karşıtı eylemlerin de yine Malatya'yla bağlantılı olduğu görülüyor. Kitapta ayrıntılı bir şekilde ifadelerini okuyacağımız eski uzman çavuş İlker Çınar, hem Malatya Jandarması'yla birlikte çalışmış hem de ülke çapında gayrimüslimlere yönelik kampanya yürütmüş. Öte yandan Çınar'ın Malatya'da verdiği ifadelerle birlikte Türkiye daha önce bilinmeyen bir yapılanmayla da tanıştı: Türkiye Ulusal Stratejiler ve Hareket Dairesi Başkanlığı (TUSHAD). İtiraflara göre, JITEM'in üzerinde olan bu yapı, Türkiye'deki hemen hemen tüm faili meçhul siyasi cinayetlerin arkasında yer almıştı. Zirve ve Santoro cinayetlerinin arkasında da TUSHAD vardı.

Aynı süre içinde Türkiye'de farklı olaylar da yaşandı. Bazı eski askerlerin üzerinde bulunan Kafes Eylem Planı, azınlık karşıtı kampanyanın çıkış noktasını gözler önüne seriyordu. Planda, azınlıklara karşı kampanyanın nasıl yürütüleceği sa-

tır satır yazıyor, cinayetlerdense “operasyon” diye bahsediliyordu. Bu plan uyarınca çok sayıda emekli asker yargılandı; dava, darbe planlarıyla ilgili diğer davalarla birleştirildi. Ancak davaya temel oluşturan ve azınlıkları hedef alan plana karşın, davanın azınlık cinayetleriyle bağlantısı kurulamadı! Kitabın son kısmında Kafes Eylem Planı ve onun diğer anti-Hıristiyan kampanyalarla ilişkisini araştırmaya çalışıyorum.

Kafesteki Türkiye, ülkenin son yıllarına damgasını vuran gayrimüslim karşıtı kampanyayla bu kampanyanın cinayetlere ve Malatya katliamına doğru nasıl yol aldığını masaya yatırmaya çalışıyor. Derin devlet geleneği, geçmişle hesaplaşmama, siyasetin düştüğü tuzaklar, yargının kapadığı yollar, toplumun alet olduğu oyunlar, hepsi bizi ne yazık ki *Kafesteki Türkiye*'ye götürüyor...

SİBEL HÜRTAŞ
Mayıs 2013, Ankara

BİRİNCİ KISIM

***Derin Devlet
ve Gayrimüslimler***

BİRİNCİ BÖLÜM

Derin devletin tarihi

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından varsayılan bir Sovyet işgali tehlikesine karşı koymak için hemen hemen bütün NATO ülkelerinde “cephe gerisi” orduları oluşturuldu. Bu ordular, “Kılıç” anlamına gelen, İtalyanca “Gladio” kelimesiyle anılıyorlardı. İtalya, 1990'lı yıllarda bu derin yapıya karşı savaş açtığında, Gladio'nun askerî alandan çoktan çıkıp toplumun her kesimini kuşatan tam bir iktidar blokuna dönüştüğünü fark etti. Askerlerden politikacılara, çiftçilerden ticaret erbablarına kadar toplumun her kesiminden ve ülkenin her bölgesinden insan bu gizli ordunun üyesi olmuşlardı.

Detaylarına tam olarak vakıf olunamasa da, Türk Glad-yosu olan Özel Harp Dairesi'nin de benzeri bir örgütlenme modelini takip ettiğini biliyoruz. 12 Eylül 1980 öncesinde ve sonrasında adı pek çok katliam ve saldırıyla birlikte anılan Abdullah Çatlı'nın cenaze töreni sırasında dağıtılan bildiride yer alan “Abdullah Çatlı kılıç gibi savaştı, lakin kimse

anlamadı”¹ cümlesi, Türk Gladyosu’nun üye profili hakkında kabaca da olsa fikir edinmemizi sağlıyor.

1952’de “Seferberlik Tetkik Kurulu” resmî adıyla kurulan Özel Harp Dairesi’nin² bilinen ilk “icraatı” İstanbul’daki gayrimüslimler için Türkiye’yi yaşanır bir yer olmaktan çıkartan 1955 yılındaki “6-7 Eylül Olayları”dır. Atatürk’ün Selanik’teki evine bomba atıldığına ilişkin “haberlerin” hızla yayılması sonucu, önceden hazırlandığı belli olan linççi bir grup başta Beyoğlu olmak üzere, gayrimüslimlerin yaşadığı ve iş yerlerinin bulunduğu yerlerde korkunç bir talan ve saldırı gerçekleştirmişlerdi. Söz konusu iki gün boyunca “devlet”, linççi grupların öfkeli saldırılarının hedefi olan sokak ve caddelerden sırta kadem basıp kaybolmuştu. Aslında olan biten, Türkiye’de derin devletin organize ettiği daha sonraki bütün katliam ve provokasyonlarda da görülecek manzaraydı. Devlet, ancak provokasyon bütünüyle amacına ulaştıktan sonra ortaya çıkar.

Olaylar sırasında Seferberlik Tetkik Kurulu’nda görevli olan Sabri Yirmibeşoğlu, 36 yıl sonra gazeteci Fatih Güllapoğlu’yla yaptığı söyleşide olayları Özel Harp Dairesi’nin örgütlediğini itiraf etti. Yirmibeşoğlu, 6-7 Eylül olayları için “6-7 Eylül de bir Özel Harp işidir ve muhteşem bir örgütlenmeydi. Amacına da ulaştı. Sorarım size? Bu muhteşem bir örgütlenme değil miydi?” diyecekti.³³

6-7 Eylül olaylarını örgütleyen Özel Harp Dairesi’ni, ABD’de özel eğitim alan 16 subay oluşturmuştu. O subaylar, 27 Mayıs 1960 günü askerî darbeye Demokrat Parti hükümetini deviren 38 kişilik cunta ekibinde de yer aldılar. Özel Harp Dairesi’ni oluşturan subaylardan Alparslan Türkeş,

1 Can Dündar-Celal Kazdağlı, *Ergenekon*, İmge Kitabevi, 2008, s. 13.

2 Ecevit Kılıç, *Özel Harp Dairesi*, Turkuvaz Kitap, 2010, s. 42.

3 Ayşe Hür, “6-7 Eylül Yağmasının Yaralarını Sarmak”, <http://www.agos.com.tr/haber.php?seo=67-eylul-yagmasinini-yaralarini-sarmak&haberid=2457>

Kara Kuvvetleri Komutanlığı (KKK) NATO Şube Müdürlüğü; Ahmet Yıldız, 4. Tümen 13. Topçu Taburu Komutanlığı; Mucip Ataklı, Kara Harp Akademisi öğretmenliği; Suphi Karaman, KKK Personel Başkanlığı Erkân Şube Müdürlüğü görevlerini yürütüyorlardı.

Aslında Özel Harp Dairesi'nin tarihi Türkiye'de darbele-
rin tarihini de özetler. Darbelerden önce meydana gelen pek
çok provokasyon ve kanlı eylemler Özel Harp Dairesi'nin
adıyla birlikte anılmıştır. Örneğin 12 Eylül 1980 darbesi-
ne giden yolda neredeyse her kavşakta Özel Harp Dairesi ve
onun sivil uzantıları karşımıza çıkıyor. 1977 yılındaki kan-
lı 1 Mayıs, 1978'deki Çorum, Maraş, Sivas ve Malatya'daki
Alevi katliamlarında hep aynı yapıların izlerini görüyoruz.
Nitekim Özel Harp Dairesi ve Türkiye'deki kontrgerilla ya-
pılanmalarına ilişkin ilk kapsamlı raporu hazırlayan savcı
Doğan Öz de 24 Mart 1978'de yine aynı yapıların gerçekle-
ştirdiği suikastla hayatını kaybetmişti. Suikastı gerçekleştiren
İbrahim Çiftçi dört kere idam cezasına çarptırıldıktan sonra
Askerî Yargıtay Daireler Kurulu tarafından beraat ettirilmiş-
ti. Türk Gladyosu'nun sivil ekibi içinde adı geçen Abdullah
Çatlı, Haluk Kırcı, Mehmet Ali Ağca gibi isimlerin her sefe-
rinde “adaletten kaçmayı” bir şekilde başarmaları da bu ya-
pının ne kadar güçlü olduğunu tartışmasız bir şekilde orta-
ya koyuyor herhalde.

Derin devlette dönüşüm ve Susurluk kazası

Komünizme karşı mücadele için oluşturulan Özel Harp Da-
iresi kontrolündeki kontrgerilla örgütlenmesi 12 Eylül dar-
besinden sonra dönüşüme uğradı. 1984'te PKK'nın silah-
lı mücadele dönemini başlatmasının ardından Özel Harp
Dairesi, PKK'ya karşı yeni bir yapılanmaya gitti. Çalışmalar

1987'de tamamlandı. İlk etapta Ankara, İstanbul, Diyarbakır, Batman illerinde, ardından tüm Türkiye'de JİTEM adlı yeni bir yapı faaliyete geçti.

JİTEM, 1980'lerin sonundan itibaren 1990'lı yıllar boyunca bölgede çok sayıda faili meçhul cinayet ve saldırıdan sorumlu tutuldu. Bu yıllarda Özel Harp Dairesi'nden çok JİTEM'in ön plana çıktığı görülmekteydi

Balıkesir'in Susurluk ilçesi yakınlarında 3 Kasım 1996 tarihinde meydana gelen bir trafik kazası, derin devlet ve onun kullandığı ağın ne kadar geniş bir alana yayıldığına gözler önüne serdi. 12 Eylül darbesine giden yolda pek çok kanlı olayla birlikte anılan Abdullah Çatlı, Bucak aşiretinin reisi ve milletvekili olan Sedat Bucak ve emniyet müdürü Hüseyin Kocadağ aynı arabada seyahat ediyorlardı.

Bu kaza Türkiye'de derin devletin tartışılmasına neden oldu. Kamuoyu baskısıyla TBMM'de Susurluk Araştırma Komisyonu kuruldu. Kutlu Savaş ve Sönmez Köksal'ın hazırladıkları Susurluk Raporları, derin devlet yapılanmasının kısa süre içinde nasıl bir suç örgütü haline geldiğini gözler önüne serdi.

JİTEM itirafçısı Abdülkadir Aygan, 2001 yılında Ankara'da JİTEM dışında yeni bir örgütlenmenin hissedildiğini söylüyordu. "Bu sıralarda Diyarbakır'da yeni örgütlenmelere gidildiğini hissediyorduk" diyen Aygan, bu örgütlenmenin Ergenekon olabileceğini belirtiyordu.⁴ Yine yıllar sonra meydana gelen Sabancı suikastı da bütün bu aktörleri bir biçimde Ergenekon'a bağlamış görünmekteydi. Suikastı kolaylaştırmak için Sabancı Holding'e çaycı olarak giren Fehriye Erdal'ın Hüseyin Kocadağ'ın referansıyla işe başladığı ortaya çıkmıştı. Suikastın tetikçisi Mustafa Duyar cezaevinde Nuriş çetesinin adamları tarafından öldürülecek, Nuriş kardeş-

4 Evrensel, 04.10.2008.

ler bu cinayet için cezaevinden Veli Küçük'e selam göndereceklerdi.⁵

Aygan'ın işaret ettiği hareketliliğin temelleri Susurluk kazasından sonra atıldı. Ergenekon soruşturmasına dayanak oluşturan temel belgelerden “Derin Devletin Yeniden Organizasyonu ve Ergenekon” başlıklı yazı bu yeni örgütlenmenin teorik ve pratik yönlerini ayrıntularıyla ele alıyordu. 29 Ekim 1999 tarihini taşıyan bu yazı, daha önce Özel Harp Dairesi ve JITEM isimleriyle anılan derin devletin de artık kamuoyunda “Ergenekon” ismiyle anılmasına neden oldu. Eski JITEM'ci Abdülkadir Aygan da Ergenekon için “Operasyon başladıktan sonra JITEM'in aslında Ergenekon'un askerî kanadı olduğu kanaatine vardım” diyordu.⁶

5 *Zaman*, 28.07.2008, http://www.zaman.com.tr/gundem_ozdemir-sabanci-cinayeti-ergenekon-isi_719318.html

6 *Evensel*, 04.10.2008.